

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 201/22

V Lucemburku dne 15. prosince 2022

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-204/21 | Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců)

Generální advokát Collins: Polský zákon, kterým se mění pravidla o organizaci obecných soudů a o Nejvyšším soudu, porušuje unijní právo

Porušení unijního práva spočívá v odnětí možnosti vnitrostátním soudům zajistit, aby bylo unijní právo ve všech případech uplatňováno nezávislým a nestranným soudem, ve svěření příslušnosti kárnému kolegiu Nejvyššího soudu rozhodovat věci týkající se postavení soudců a v porušení práva soudců na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů

Poté, co Polsko dne 20. prosince 2019 přijalo zákon, kterým se mění mimo jiné vnitrostátní pravidla týkající se organizace obecných soudů a Nejvyššího soudu (dále jen „novelizační zákon“), podala Komise proti tomuto členskému státu žalobu na určení, že porušil různá ustanovení unijního práva. Komise tvrdí, že novelizační zákon omezuje nebo vylučuje možnost vnitrostátního soudu zajistit, aby jednotlivci, kteří se domáhají práv vyplývajících z unijního práva, měli přístup k nezávislému a nestrannému soudu předem zřízenému zákonem. Komise rovněž tvrdí, že jelikož novelizační zákon svěřil kárnému kolegiu Nejvyššího soudu (dále jen „kárné kolegium“), jehož nezávislost a nestrannost nejsou zaručeny, příslušnost rozhodovat věci týkající se postavení soudců, má tento zákon dopad na nezávislost soudců, jejichž postavení podléhá přezkumu ze strany kárného kolegia. Komise má dále za to, že novelizační zákon tím, že soudcům ukládá povinnost poskytnout před jejich jmenováním informace o jejich veřejné a společenské činnosti ve sdruženích a neziskových nadacích, včetně členství v politické straně, a tyto informace zveřejnit, porušuje jejich právo na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů.

Komise rovněž požádala Soudní dvůr, aby Polsku nařídil do doby, než bude rozhodnuto ve věci samé v rámci projednávané žaloby pro porušení povinnosti, pozastavit uplatňování řady ustanovení novelizačního zákona. Usnesením ze dne 14. července 2021¹ místopředsedkyně Soudního dvora vyhověla návrhu Komise na vydání těchto předběžných opatření. Dne 27. října 2021 uložila místopředsedkyně Soudního dvora² Polsku povinnost zaplatit Komisi penále ve výši 1 000 000 eur denně, dokud plně nevyhoví usnesení ze dne 14. července 2021, nebo pokud tak neučiní, do vyhlášení rozsudku ve věci C-204/21.

Generální advokát Anthony Michael Collins ve svém dnes předneseném stanovisku nejprve konstatuje, že novelizační zákon přiznává kolegiu pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu (dále jen „mimořádné kolegium“) výlučnou příslušnost rozhodovat o stížnostech namítajících mimo jiné nedostatek nezávislosti soudce nebo soudu a poskytovat v této souvislosti nápravu. V tomto ohledu generální advokát zdůrazňuje, že vyhrazení příslušnosti rozhodovat v této otázce mimořádnému kolegiu **samo o sobě** nebrání vnitrostátním soudům, aby zkoumaly, zda soudce nebo soud splňují požadavek nezávislosti. Naopak pokud mají tyto soudy pochybnosti o tom, zda byl požadavek nezávislosti dodržen, mohou tuto otázku předložit k rozhodnutí mimořádnému kolegiu.

¹ Usnesení ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko ([C-204/21 R](#), viz rovněž Tiskovou zprávu č. [127/21](#)).

² Usnesení ze dne 27. října 2021, Komise v. Polsko ([C-204/21 R](#), viz rovněž Tiskovou zprávu č. [192/21](#)).

Generální advokát proto navrhuje, aby Soudní dvůr žalobu Komise v rozsahu, v němž zpochybňuje legalitu výlučné příslušnosti svěřené mimořádnému kolegiu, zamítl.

Zadruhé generální advokát poukazuje na to, že novelizační zákon **brání všem polským soudům vznášet nebo zabývat se otázkou, zda byl soudce jmenován zákonně nebo zda může vykonávat soudní funkci**. Podle názoru generálního advokáta tento zákaz přesahuje povinnost soudu zdržet se přezkumu aktu jmenování soudce prezidentem republiky a **brání polským soudům v přezkumu otázek týkajících se nezávislosti složení soudu**.

Zatřetí generální advokát poznamenává, že podle novelizačního **zákona může být přezkum dodržení požadavků na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem**, včetně rozhodnutí o předložení věci Soudnímu dvoru k rozhodnutí o předběžné otázce, provedený soudcem, **považován za kárné provinění**. Vzhledem k tomu, že kárné kolegium nesplňuje požadavky nezávislosti a nestrannosti³, je dáno zvýšené riziko, že **příslušná ustanovení novelizačního zákona budou vykládána tak, aby usnadnila použití kárného režimu k ovlivňování soudních rozhodnutí**.

Začtvrté generální advokát Collins zdůrazňuje, že ačkoli **kárné kolegium nepředstavuje nezávislý a nestranný soudní orgán**, novelizační zákon mu svěřil příslušnost projednávat a rozhodovat věci, které mají přímý dopad na postavení soudců a soudních koncipientů a výkon jejich funkcí. Tyto věci zahrnují žádosti o souhlas k zahájení trestního stíhání soudců a justičních čekatelů nebo k jejich vzetí do vazby, věci pracovněprávní a věci sociálního zabezpečení, které se týkají soudců Nejvyššího soudu, jakož i věci týkající se povinného odchodu těchto soudců do důchodu.

Generální advokát se proto domnívá, že **ustanovení novelizačního zákona o zákazu soudcům přezkoumávat otázky týkající se nezávislosti soudu, odpovídající kárný režim a svěření příslušnosti v těchto věcech kárnému kolegiu porušují požadavek na nezávislý a nestranný soud ve smyslu unijního práva**. Generální advokát Collins proto navrhuje, aby **Soudní dvůr v těchto žalobních důvodech žalobě Komise vyhověl**.

Konečně, pokud jde o povinnost soudců oznámit své členství v politické straně či sdružení nebo funkci v neziskové nadaci a tyto údaje zveřejnit, má generální advokát za to, že takový požadavek může vést ke **zpracování citlivých údajů** ve smyslu GDPR. V této souvislosti zdůrazňuje, že Polsko neuvedlo, jaká opatření přijalo za účelem ochrany práva soudců na ochranu těchto osobních údajů a jejich práva na respektování soukromého života, **což samo o sobě představuje porušení těchto práv**.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotýčný členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stádiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

³ Rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko ([C-791/19](#), viz rovněž Tiskovou zprávu č. [130/21](#)).

Kontakt pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na « [Europe by Satellite](#) » ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

